

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0003.421.2025

**Pani
Agnieszka Łętocha
Radna Miasta Krakowa**

Odpowiadając na Pani interpelację w sprawie wytycznych dotyczących działań na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia światłem, przekazaną przez Pana Jakuba Koska, Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa 7 maja 2025 r., uprzejmie informuję, że przekazane wytyczne mogą stanowić wartościowe narzędzie wspierające planowanie i projektowanie inwestycji miejskich, w tym racjonalne zarządzanie energią elektryczną oraz ochronę bioróżnorodności. Wytyczne te mogą być także rozważane w ramach polityk miejskich związanych z planowaniem przestrzennym i zrównoważonym rozwojem. Jednak obowiązujące przepisy prawa – w szczególności ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.) – nie regulują kwestii emisji światła widzialnego jako formy zanieczyszczenia środowiska. Zgodnie z ustawową definicją pola elektromagnetycznego (art. 3 pkt 18), regulacjom podlega promieniowanie o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz, co nie obejmuje promieniowania widzialnego (częstotliwość powyżej 384 349 GHz).

Pomimo braku jednoznacznych regulacji Wydział Kształtowania Środowiska UMK przygotowując opinie dla inwestycji, szczególnie w obrębie parków lub terenów zieleni oraz ich otoczeniu, wprowadza następujący warunek dotyczący projektowania oświetlenia: „Do oświetlenia należy zastosować tylko inteligentne systemy sterowania natężeniem światła ze wskazaniem całkowitego ich wygaszenia w późnych godzinach nocnych oraz energooszczędne oświetlenie w technologii LED z wykorzystaniem opraw kierujących światło w dół, żarówki o świetle nieprzyciągającym owady latające. Projekt oświetlenia winien podlegać konsultacji z przyrodnikiem specjalistą z dziedziny chiropterologii w zakresie wpływu projektowanego oświetlenia na nietoperze”. Zalecenie to nie ma jednak charakteru wiążącego, gdyż brak jest przepisów umożliwiających egzekwowanie jego realizacji.

Biorąc pod uwagę aspekty przyrodnicze oraz wpływ na tereny zieleni należy pamiętać, że podstawową funkcją oświetlenia zewnętrznego jest zapewnienie widoczności po zmroku. Służy ono bezpieczeństwu publicznemu i wpływa na sposób korzystania z przestrzeni. Ograniczenie oświetlenia może mieć negatywne skutki społeczne, takie jak wzrost aktów wandalizmu – czego przykładem są incydenty w parku Reduta.

Celem zachowania należytego poziomu bezpieczeństwa na drogach Miasta Krakowa jest zapewnienie oświetlenia drogowego przez całą noc. Sprawą najistotniejszą jest natomiast całonocne doświetlenie przejść dla pieszych i przejazdów dla rowerów wyznaczonych przez drogi publiczne na terenie Miasta. Oświetlenie drogowe powinno być projektowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, wytycznymi technicznymi oraz odpowiadać dopuszczonym normom w Polsce.

Kwestia dopuszczenia oraz warunków oświetlenia reklam została unormowana w przepisach powszechnie obowiązującego prawa oraz aktach prawa miejscowego. Zgodnie z postanowieniami art. 42a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o *drogach publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 320 ze zm.) unormowano kwestię wymagań dla reklam emitujących światło widocznych z jezdni przez kierującego pojazdem. Ustawodawca wskazał, iż w przypadku reklam umożliwiających bieżącą zmianę informacji wizualnej:

- 1) niedopuszczalne jest wyświetlanie ruchomych obrazów;
- 2) niedopuszczalne jest stosowanie efektów wizualnych i przerw pomiędzy kolejno wyświetlanymi informacjami;
- 3) minimalny czas prezentacji informacji wizualnej musi być dłuższy niż 10 sekund.

Kwestie związane z dopuszczalnym oświetleniem tablic i urządzeń reklamowych (w tym szyldów) uregulowane zostały w uchwale nr XXXVI/908/20 Rady Miasta Krakowa z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie ustalenia „Zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń” (tzw. uchwała krajobrazowa). W § 9 ust. 2 ww. uchwały dopuszczono podświetlenie tablic reklamowych i urządzeń reklamowych, o których mowa w § 9 ust. 1 przy zastosowaniu światła barwy białej. Ponadto w § 9 ust. 8 oraz ust. 9 uchwała określa zakazy dotyczące lokalizowania reklam z wykorzystaniem projekcji świetlnych, odbijających światła, odblaskowych oraz w formie neonów. Dodatkowo uchwała krajobrazowa porusza w § 20 ust. 14 kwestię sytuowania szyldów w formie neonów rurkowych w Podobszarze 2 III Strefy, ustalonej mocą postanowień tejże uchwały.

Rada Miasta Krakowa przystąpiła na podstawie uchwały nr CXIX/3222/23 z dnia 11 października 2023 r. do prac nad nową uchwałą krajobrazową, która docelowo ma zastąpić uchwałą nr XXXVI/908/20 Rady Miasta Krakowa z dnia 26 lutego 2020 r.

Również uchwały, mocą których powołano parki kulturowe na obszarze Miasta Krakowa, regulują kwestie oświetlenia reklam. Uchwała nr VII/128/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia oraz ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr CXV/1547/10 w sprawie utworzenia parku kulturowego pod nazwą Park Kulturowy Stare Miasto reguluje kwestię oświetlenia reklam w § 8 ust. 1 pkt 1 lit d oraz ust. 1 pkt 7. Dodatkowo ww. uchwała wprowadza w § 8 ust. 2 pkt 4 zakaz stosowania światła innego niż białe lub zbliżone do

białego w iluminacji obiektów budowlanych. Uchwała nr XXIX/757/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 20 listopada 2019 r. w sprawie utworzenia parku kulturowego pod nazwą *Park Kulturowy Nowa Huta* analogicznie jak uchwała o Parku Kulturowym Stare Miasto reguluje kwestię oświetlenia reklam w § 8 ust. 1 pkt 1 lit d oraz ust. 1 pkt 7. Powyższa uchwała reguluje również kwestię iluminacji obiektów budowlanych w § 8 ust. 2 pkt. 4. Uchwała nr LXXXIII/2368/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie utworzenia parku kulturowego pod nazwą *Park Kulturowy Kazimierz ze Stradomiem* reguluje kwestię oświetlenia reklam w § 9 ust. 1 pkt 9 oraz w ust. 3 pkt 3. Wprowadzenie zapisów dotyczących przeciwdziałaniu zanieczyszczeniu światłem do obligatoryjnych procedur wewnętrznych Urzędu Miasta Krakowa wymagałoby zmiany ww. uchwał w zakresie oświetlenia reklam oraz iluminacji obiektów budowlanych.

Uprzejmie informuję, że na terenie Gminy Miejskiej Kraków zanieczyszczenie światłem, redukowane jest przez:

- sukcesywną wymianę starych opraw sodowych na energooszczędne oprawy LED, które posiadają odpowiednie soczewki ukierunkowujące strumień świetlny z oprawy na konkretny obszar do oświetlenia, tj. ulice, alejki, ścieżki rowerowe;
- zastosowanie systemu sterowania oświetleniem, który umożliwia redukcję strumienia świetlnego w godzinach nocnych;
- zastosowanie diod, które ograniczają światło niebieskie;
- wymaganie wartości wskaźnika udziału światła wysyłanego ku górze (ULOR) zgodnego z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 245/2009 z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących europjektu dla lamp fluorescencyjnych bez wbudowanego statecznika, dla lamp, wyładowczych dużej intensywności, a także dla stateczników i opraw oświetleniowych służących do zasilania takich lamp, oraz dyrektywę 2000/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Tekst mający znaczenie dla EOG);
- system Back Light Control (eliminujący światło niepożądane);
- zastosowanie systemu nadążnego – inteligentne rozwiązanie, które automatycznie dostosowuje intensywność i czas świecenia latarni ulicznych do aktualnych potrzeb (Bulwary Wiślane);
- do godz. 24⁰⁰ oprawy świecą w 100%, zaś od godz. 24⁰⁰ w momencie mniejszego natężenia ruchu oprawy przechodzą w tryb adaptacyjny (następuje redukcja o 50% mocy, a kiedy czujnik PIR wykryje ruch pieszego/rowerzysty, to strumień świetlny zadanej grupy opraw wzrasta do poziomu 100% mocy znamionowej i po zadanim czasie spada ponownie do poziomu 50% nominalnego strumienia).

Miasto Kraków rozpoczęło w roku 2012 wymianę opraw wyładowczych na oprawy wykonane w technologii LED i do dzisiaj sukcesywnie realizuje ten proces. We wcześniejszych latach dostęp temperatur barwowych opraw LED był ograniczony i sprowadzał się do wartości 4000K oraz 5000K. W kolejnych latach planowany do realizacji jest szereg programów związanych z modernizacją oświetlenia ulicznego, polegających na wymianie opraw sodowych na oprawy wykonywane w technologii LED oraz wprowadzenie systemu zarządzania oświetleniem ulicznym.

Zgodnie z „Wytycznymi dla oświetlenia, elementów oświetlenia ulicznego, oświetlenia przejść dla pieszych oraz iluminacji” stanowiącymi załącznik numer 6 do zarządzenia nr 117/2019 Dyrektora Zarządu Dróg Miasta Krakowa z dnia 6 września 2019 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie projektowania infrastruktury w ramach zadań realizowanych przez Zarząd Dróg Miasta Krakowa wymagania stawiane oprawom ulicznym LED (dotyczy projektowanych lub remontowanych sieci oświetleniowych) określają, że oprawa musi być wyposażona w diody LED o wydajności nie mniejszej niż 130lm/W, temperatura barwowa LED winna mieścić się w zakresie 4000K-4500K (neutralny biały) różnice dopuszczalne +/- 1% w wymaganym zakresie temperatury barwowej – wymagany wskaźnik oddawania barw LED $R_a \geq 70$, dla przejść dla pieszych temperatura barwowa światła na poziomie 5000K.

Projekty budowy oświetlenia wykonują uprawnieni projektanci. Są one sprawdzane i uzgadniane pod kątem technicznym przez stosowne komórki merytoryczne Zarządu Dróg Miasta Krakowa oraz podczas narady koordynacyjnej Zespołu Uzgodnień Dokumentacji Projektowej. Dla każdego projektu wydawane są decyzje administracyjne (pozwalające na wykonanie robót budowlanych) przez właściwe w sprawie organy architektoniczno-budowlane.

z up. PREZYDENTA MIASTA

Stanisław Kracik
Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa

Otrzymują:

1. Adresat
2. Zarząd Dróg Miasta Krakowa
3. Wydział Gospodarki Komunalnej i Infrastruktury
4. Wydział Środowiska, Klimatu i Powietrza
5. Wydział Planowania Przestrzennego
6. Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie
7. Biuletyn Informacji Publicznej
8. Aa